

Guía Docente

Datos Identificativos				
			2024/25	
Asignatura (*)	Análise de Experiencias Interdisciplinares	Código	652534005	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4.5
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	ComposiciónDidácticas EspecíficasDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es	
Profesorado	Capelo Álvarez, Silvia	Correo electrónico	silvia.capelo@udc.es	
	Chao Fernandez, Rocio		rocio.chao@udc.es	
	Couto Cantero, Pilar		pilar.couto@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia está deseñada para explorar contextos que permitan abordar a interdisciplinaredade entre as áreas de didáctica da expresión musical, da expresión artística, da expresión corporal, didáctica do ensino e da aprendizaxe da lingua e da literatura, e didáctica das ciencias experimentais. Prestarase especial atención á inclusión da perspectiva de xénero e á educación para a sustentabilidade, así como á preservación da diversidade lingüística e cultural.			

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer os aspectos básicos da interdisciplinaredade en diversos contextos educativos.	AM1 AM9	BM1 BM2 BM3 BM11	CM1 CM3 CM4 CM5
Buscar contextos que permitan tratar a interdisciplinaredade buscando a sinerxia entre distintas materias curriculares.	AM2 AM13 AM17	BM5	
Analizar críticamente as pautas e concrecións interdisciplinares que aparecen nos currícula escolares.	AM2 AM9	BM4 BM8	
Identificar e analizar/valorar críticamente as metodoloxías docentes que mellor se axustan ao traballo interdisciplinar en cada contexto.	AM3	BM6 BM9 BM12 BM13	
Dotar ao alumnado de instrumentos para analizar e avaliar propostas de ensino interdisciplinares.	AM3 AM9		CM11 CM12 CM13

Contidos

Temas	Subtemas
Introdución á interdisciplinaredade	<ul style="list-style-type: none"> - Liñas básicas do traballo interdisciplinar - Antecedentes - Fundamentación teórica relativa á interdisciplinaredade - Modelos de traballo interdisciplinar

Centros de interés para o traballo interdisciplinar. Análise da aportación das distintas disciplinas curriculares	<ul style="list-style-type: none"> - Qué son os centros de interés? - Os precursores dos centros de interés. - O universo pedagógico herbartiano. - Típicos centros de interés na educación Infantil e Primaria. - Análise da aportación das didácticas específicas ao traballo interdisciplinar. - A importancia dos centros de interés para o traballo interdisciplinar.
Estudo da interdisciplinariedade a través das competencias chave e estándares de aprendizaxe no currículo.	<ul style="list-style-type: none"> - Fases do proxecto interdisciplinar. - Análise de proxectos interdisciplinares e das súas competencias chave para atención a diversidade, para o desenvolvemento lingüístico e comunicativo. - Competencias chave para a integración de conceptos, destrezas e valores no proceso de aprendizaxe interdisciplinar. A importancia do diálogo na convivencia, para o desenvolvemento de participación e intervención en distintos entornos. - O proceso de avaliación en proxectos interdisciplinares.
Metodoloxías máis utilizadas no traballo interdisciplinar.	<ul style="list-style-type: none"> - Aprendizaxe baseado en proxectos. - Aprendizaxe cooperativo. - Aprendizaxe baseado en tarefas. - Expeditionary Learning. - Design for change.
Análise e avaliación de propostas interdisciplinares concretas	<ul style="list-style-type: none"> - Selección dun proxecto interdisciplinar - Elaboración dunha rúbrica para a realización dun análise estruturado - Análise da proposta interdisciplinar previamente seleccionada - Avaliación da proposta interdisciplinar analizada

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A2 A3 A9 C4 C5 C11 C12 C13	10	30	40
Discusión dirixida	A2 B1 B8 B9 C1	6.5	0	6.5
Sesión maxistral	A1 A2	5	6	11
Obradoiro	A13 A17 B2 B3 B5 B11 B12 B13 C3	8	40	48
Presentación oral	B4 B6	2	4	6
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de "cómo facer as cousas?". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade polo seu propio aprendizaxe. Este sistema de ensino basease en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.

Sesión maxistral	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade adoitase reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso casi exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p>
Obradoiro	<p>Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.</p>
Presentación oral	<p>Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Presentación oral Traballos tutelados	<p>Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade polo seu propio aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino basease en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A13 A17 B2 B3 B5 B11 B12 B13 C3	<p>Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.</p>	30
Presentación oral	B4 B6	<p>Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.</p>	30
Traballos tutelados	A2 A3 A9 C4 C5 C11 C12 C13	<p>Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade polo seu propio aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino basease en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.</p> <p>As características propias do traballo explicaranse no transcurso das clases.</p>	40

Observacións avaliación

Para superar a asignatura é necesario aprobar cada un dos apartados anteriores. No caso contrario non se fai media.

A asistencia ás clases presenciais é obrigatoria. O alumnado, individualmente ou en pequeno grupo (como máximo 2/3 alumnos/as) entregará, unha vez rematadas as clases presenciais, o traballo realizado.

Se o estudante non chega a unha asistencia do 80% das clases presenciais; deberá ser avaliado, ademáis de polo mesmo que todo o alumnado, por unha proba individual. Neste caso, os ítems da avaliación e o traballo terán unha ponderación do 50%, esixíndose en cada unha delas unha nota igual ou superior a 5 sobre 10. Como consideración xeral, terase especialmente en conta, tanto nos exames como nos

traballos, as deficiencias ortográficas de puntuación e acentuación, así

como unha redacción inconexa ou inadecuada, deficiente presentación, etc. Todo elo suporá a redución de puntos sobre a nota

obtida. Nesta materia, se algún dos docentes detecta plaxio nalgún traballo, suporá un 0 na cualificación. No caso de reiteración, darase traslado á Comisión Académica para a toma de medidas oportunas.

Todos os aspectos relacionados con ?dispensa académica?,

?dedicación ao estudo?, ?permanencia? e ?fraude

académica? rexeranse de acordo coa normativa

académica vixente da UDC (<https://www.udc.es/es/normativa/academica/>).

Fontes de información

Bibliografía básica

- Algás, P. et al. (2010). Los proyectos de trabajo en el aula: reflexiones y experiencias prácticas. . Barcelona: Graó.
- Arbonés, J. y Milrud, P. (2001). La armonía es numérica. Música y matemáticas. . España: RBA.
- Arias Correa, A. et al. (2009). O traballo por proxectos en Infantil, Primaria e Secundaria. . Santiago de Compostela: Xunta de Galicia
- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y Chao-Fernández, A. (2015). Actividades interdisciplinares de Matemáticas y Música para Educación Infantil. Revista de estudios e Investigación en Psicología y Educación.
- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y L-Chao, A.M. (2015). ¿Se trabajan de forma interdisciplinar Música y Matemáticas en Educación Infantil? . Educação e Pesquisa 41 (4), 1009-1022.
- Chao-Fernández, R., Mato-Vázquez, D. (2017). Las relaciones y los beneficios de la conexión entre música y lógica-matemática en Educación infantil. Madrid: la Muralla
- Chen, W., Cone, T.P., Cone, S.L. (2007). A collaborative approach to developing an interdisciplinary unit. Journal of Teaching in Physical Education. Journal of Teaching in Physical Education, 26 (2), 103-124.
- Díaz Lucea, J. (2010). Educación física e interdisciplinariedad, una relación cada vez más necesaria. . Tándem: Didáctica de la Educación Física, 33, 7-21.
- Díez Navarro, C. (1995). La oreja verde de la escuela. Trabajo por proyectos y vida cotidiana en la escuela infantil.. Madrid: Ed. de la Torre.
- Escobar Martínez, M. D (2012). Literatura y Música. Propuestas interdisciplinares para Educación Secundaria. Murcia: Consejería de Educación, Universidade y Empleo.
- Fernández-Carrión, M. (2011). Música y Matemáticas: La Armonía de los Números.
<http://recursostic.educacion.es/artes/>
- García, E. R., Cervantes, C. T. y de la Torre Navarro, E (2012). Trans)formar docentes, (trans)formar personas. Una experiencia interdisciplinar para democratizar el aula universitaria. Estudios Pedagógicos, 38 (ESPECIAL), 347-370.
- Gómez González, F. J. (2016). ¿El mito de la ciencia interdisciplinar? : obstáculos y propuestas de cooperación entre disciplinas.. Madrid: Los Libros de la Catarata
- Gutiérrez Ferrer, M. L. (2001). Las excursiones escolares y la interdisciplinariedad en ciencias sociales.. Iber: Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, 27, 113-120.
- Hernández, F. (2002). Los proyectos de trabajo. Mapa para navegantes en mares de incertidumbre. . Cuadernos de Pedagogía, 310, 78-82.
- Juanola, R. (2011). La investigación didáctica: hacia la interdisciplinariedad y la cooperación. . Educatio Siglo XXI,29(1), 233-262
- Liern, V., Queralt, T. (2008). Música y Matemáticas: La Armonía de los Números. Badajoz, Servicio de publicaciones de la FESPM.
- Majó Masferrer, F.; Baqueró Alos, M. (2014). Ocho ideas clave. Los proyectos interdisciplinarios. Barcelona. Graó
- Mato-Vázquez, D.; Chao-Fernández, R. y Chao-Fernández, A (2017). O Piano matemático. Revista de estudios e Investigación en Psicología y Educación.
- Méndez, A. y Fernández-Río, J. (2010). Los juegos tradicionales infantiles: un marco privilegiado para el trabajo interdisciplinar y competencial.. Tándem. Didáctica de la Educación Física, 33, 67-76.
- Miralles Martínez, P., Rivero Gracia, P (2012). Propuestas de innovación para la enseñanza de la historia en Educación Infantil. Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado, 15/1, 81-90.
- Monge, J.J. y Portillo, R. (1996). La formación del profesorado desde una perspectiva interdisciplinar retos ante el siglo XXI. . Santander: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cantabria.
- Otero Saborido, F. M. (2010). Proyecto globalizador en un centro educativo. Educación Física interdisciplinar: juegos olímpicos en la antigua Grecia. . Tándem: Didáctica de la Educación Física, 33, 36-45.
- Pérez Aldegue, S. y Leganés Lavall, E. N. (2012). La Música como herramienta interdisciplinar: un análisis cuantitativo en el aula de Lengua Extranjera de Primaria. Revista de Investigación en Educación, 10 (1), 127-143.
- Prats Cuevas, J. (2000). Disciplinas e interdisciplinariedad. El espacio relacional y polivalente de los contenidos de la didáctica de las ciencias sociales.. Iber: Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, 24, 7-18.
- Quiles Cabrera, M. C. (2012). Entre pinceles y libros : textos para un enfoque intertextual e interdisciplinar en el aula de lengua . Álabe, 6. Recuperado de <http://revistaalabe.com/index/alabe/article/view/115/104>

- Purcell Cone, T., Werner, P. y Cone, S. (2009). Interdisciplinary Elementary Physical Education-2nd Edition . Champaign: Human Kinetics
 - Villacañas, L. (2013). Una didáctica interdisciplinar de la literatura infantil en inglés. Didáctica. Lengua y Literatura 25, 353-373.
 - Quiles Cabrera, M. C. (2008). Textos con música: cómo desarrollar las habilidades comunicativas desde una perspectiva interdisciplinar. . Glosas Didácticas. Revista Electrónica Internacional 17.
 - Román-García, S.; Mato-Vázquez, D. & Chao-Fernández, R. (2016). La escuela infantil del siglo XXI: ¿interdisciplinariedad en el aula?. Madrid: McGraw Hill Education
 - Da Silva Santos, A. (2016). Literatura de cordel e interdisciplinariedade: rumos da literatura popular. . Revista de Estudos Linguísticos, Literários, Culturais e da Contemporaneidade 18b, 44-50.
- Esta bibliografía poderá ampliarse no traxurso da materia.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Todos os aspectos relacionados con ?dispensa académica?, ?dedicación ao estudo?, ?permanencia? e ?fraude académica? rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías